greičiausiai XV a. antrajai pusei arba XVI a. pradžiai.

Kasinėjimų metu surinktas nemažas kiekis XII-XVIII a. keramikos, iš medžio, kaulo, odos bei metalo pagamintų daiktų, plytų, akmeninių sviedinių, žvėrių bei naminių gyvulių kaulų, taip pat rugių grūdų ir kitų radinių. Iš Lietuvos TSR Geologijos moslinio tyrimo institute padarytų žiedadulkių analizių matyti, kad XIII-XIV a. Žemutinės pilies teritorijoje ar greta jos augintos gėlės, būta daržų, o aplinkiniuose laukuose augo rugiai, kviečiai, avižos (?), grikiai.

Stasys Patkauskas

GEDIMINO PILIES KALNO VAKARINĖS PAŠLAITĖS TYRINĖJIMAI 1979 METAIS

Ruošdamas Gedimino kalno šlaitų sutvarkymo ir sustiprinimo projektą, 1979 m. PKI pradėjo archeologinius tyrimus kalno V pašlaitėje. Tirtos dvi perkasos - 214 m^2.

Pirmoji 74 m^2 dydžio perkasa kasta kampe prie kalno V atraminės sienos ir IEM administracinio pastato P fasado. Toje vietoje žemės paviršiuje matėsi likučiai mūro, einančio nuo atraminės sienos V kryptimi. Nukasus kalno šlaito nuošliaužų ir XVII-XVIII a. griuvenų sluoksnius (iki bendro 3-5 m storio), atsidengė atraminę sieną tvirtinanti konstrukcija - arkbutanas. Jis 4 m storio, turi cilindrinės formos 2,11-2,35 m pločio arką. Arkbutanas išmūrytas iš akmenų ir plytų. Plytos rausvos ir geltonos spalvos, 31,6x17,8x8,4 m ir pan. dydžio.

Nuo arkbutano PV kampo P kryptimi tęsiasi vėlesnės sta-

tybos (XVI a. antrosios pusės?) plytų siena. Ji 93 cm storio, lygiagreti atraminei sienai ir nutolusi nuo jos per 4,10 m.

Šiuos statinius dengiančiuose XVII-XVIII a. griuvenų sluoksniuose rasta figūrinių plytų, polichromine ir žalia glazūra dengtų koklių fragmentų, puodų šukių. Puodai žiesti, pūstais šonais, į išorę atloštais kaklelio kraštais.

Antroji 24x6 m^2 dydžio perkasa kasta toliau į P. R jos kraštas remiasi į atraminę sieną. Nuo šios sienos V kryptimi aptiktos dar 3 mūrinių sienų liekanos.

Antroji siena (jos dalis atidengta prie arkbutano pirmoje perkasoje) 90 cm storio, yra už 4 m į V nuo atraminės sienos. Jos pamatai arkiniai. Ši siena V kryptimi turi kontrforsines atramas, tarp kurių išmūryti cilindro formos perdengimai. Jie kloti tiesiog ant įžemio ir remiasi į ankstesnę greta stovinčią trečią sieną. Trečioji siena yra 1,88-1,94 m storio, mūryta iš stambių lauko akmenų ir plytų. Plytos naudotos įvairių dydžių: 26,9x21,8x7,4, 26,5x21x7,5, 31,9x17,9x8,2, 30,1x14,6x9,8 cm ir t.t.

Tarp antrosios ir trečiosios sienų atidengtos neaiškios paskirties patalpos (koridoriaus?) grindys iš geltonos spalvos stačiakampių 19x23 cm dydžio plytelių. Ant grindų tarp griuvenų rastas Jono Kazimiero 1666 m. šilingas.

Už 8 m į V nuo trečiosios sienos atidengti ketvirtosios sienos likučiai. Ši siena yra 1,35 m storio, mūryta iš 29,1x12,6x7,3 - 31,8x15,3x10,9 cm dydžio plytų. Ketvirtoji siena yra senesnė už visas kitas. Jos statybai naudotų plytų dydžiai yra identiški plytoms, naudotoms Aukštutinės pilies I statybos etape ir Žemutinės pilies R gynybinėje sie-

noje. Ketvirtosios sienos mūre pastebimi bent 3 rekonstrukcijos etapai. Ji ne mažiau kaip 2 kartus tinkuota. Viršutinis tinko sluoksnis yra analogiškas trečiosios sienos tinkui. Tarp šių sienų po griuvenų sluoksniu rastos grindys iš 32,3x15,3; 31x14,9; 29x14,5 cm ir panašaus dydžio plytų.

11-12 cm žemiau plytų grindų rastas smulkių akmenukų (15x8; 10x9; 12x11 cm dydžio) grindinys. Giliau prasidėjo žalsvas smėlis.

Griuvenose rasta daug XVI a. pab. - XVII a. koklių, glazūruotų grindų plytelių fragmentų. Kokliai padengti žalia glazūra, puošti daugiausia augaliniu ornamentu.

Pradėti tyrimai Gedimino kalno V pašlaitėje padės išaiškinti šios teritorijos užstatymą ir jo raidą.

Vladas Žulkus

KLAIPĖDOS PILIAVIETĖS TYRINĖJIMAI 1978 IR 1979 METAIS

1975 m. PKI pradėti archeologiniai Klaipėdos piliavietės kasinėjimai vykdomi iki šiol. 1978 ir 1979 m. tyrinėta piliavietės ŠR dalis. 1978 m. ištirta 187 m^2, o 1979 m. - 392 m^2. 1978 m. atidengta dalis R atraminės sienos su šalia buvusiu išoriniu kiemo grindiniu ir toliau tyrinėtas pylimų Š dalies sampilas nuardytoje kurtinos vietoje. 1979 m. atkasti išorinio kiemo grindiniai, R ir Š atraminės sienos, didžiojo (ŠR) bokšto pamatai, praėjimų į poternas ir R korpuso sienų liekanos. 19 m^2 plote tyrinėtos bastionų ir kurtinos šlaito sutvirtinimo konkstrukcijos prie fosos. Ten ras-